

veluihin sekä selvittämään erityisesti kulttuurihallinnossa työskentelevien tiedontarvetta. Lisäksi hahmotellaan Suomen kulttuuripolitiikan ja kulttuurintutkimuksen bibliografian alullepanoa. Ohjelmassa on myös pari opintomatkaa eräisiin jo toimiviin kulttuurin alan informaatiokeskuksiin pohjoismaissa ja Ranskassa. Miten lyhyenä suunnittelukautena aikeissa onnistutaan, siitä on tarkoitus kertoa tarkemmin joulukuussa.

Kulttuurin ja kulttuuripolitiikan tietopalvelukeskuksen rinnalla pyritään Jyväskylän yliopistoon perustamaan tieteiden välinen nykykulttuurin ja kulttuuripolitiikan tutkimuslaitos. Jyväskylän kaupungin osoittamin varoin palkattiin hanketta kehittämään erikoissuunnittelijaksi VT Katarina Eskola elokuun alusta lähtien. Työn on tarkoitus jatkaa vuonna 1984, jolloin selvitetään pysyvien ratkaisujen toteuttamisen edellytykset. Samalla on ryhdytty käynnistämään eri alojen ja eri paikkakunnilla työskentelevien, kulttuurintutkimuksen teoreettis-metodologisista kysymyksistä sekä kulttuurin tuotannon ja välittymisen ongelmista kiinnostuneiden tutkijoiden tieteellistä yhteistointia.

Katarina Eskola

Suomalais-neuvostoliittolaista tiedotustutkimusta

Suomen ja Neuvostoliiton välillä allekirjoitetun Tuonnon- ja yhteiskuntatieteiden yhteistointia koskevan pitkän tähtäyksen ohjelman mukaisesti pidettiin 22.-28.5.1983 Leningradissa kolmas suomalais-neuvostoliittolainen tiedotustutkimusseminaari aiheesta "Elämäntapa - kaupunki - joukkotiedotus".

Neuvostoliiton puolelta seminaariin osallistui 23 Leningradin, Moskovan, Tallinnan ja Tarton tutkimuslaitosten ja yliopistojen edustajaa. Suomen puolelta seminaariin osallistui Tampereen yliopiston ja Joensuun korkeakoulun tutkijoista koostunut 11-henkinen valtuuskunta. Tiedotustutkijoiden lisäksi seminaariin osallistui ensimmäistä kertaa myös kaupunkisosiologeja ja elämäntavan tutkijoita molemmista maista.

Seminaarin aineisto tullaan julkaisemaan vuonna 1984 Suomessa englanniksi (Tampereen ylio-

pisto, Tiedotusopin laitos) ja Neuvostoliitossa venäjäksi (Leningrad, kustantamo Nauka). Edellisen, vuonna 1981 Tampereella pidetyn yhteis-seminaarin aineisto "Social role of mass communication" julkaistiin vuonna 1982 (Tampereen yliopisto, tiedotusopin laitos, julkaisuja B, 8, 1982).

Yhteisesti hyväksytyssä muistiossa molemmat osapuolet pitävät Leningradin seminaarin tuloksia myönteisinä ja katsovat, että seminaarin aihepiiri osoittautui molemmin puolin hyödylliseksi ja se edisti Suomen ja Neuvostoliiton sosiologien yhteistyön laajentamista ja syventämistä joukkotiedotuksen ajankohtaisten ongelmien tutkimuksessa. Seminaarin ongelmakenttä luo edellytykset tieteellisten yhteyksien jatkamiselle ja kehittämiseksi.

Tulevasta yhteistyöstä sovittiin (yhdenmukaisesti TT-komitean sosiologian työryhmän suunnitelmien kanssa) muun muassa seuraavaa:

- Neljäs joukkotiedotustutkimusseminaari pidetään Suomessa Tampereella vuoden 1985 toukokuussa. Aihepiiri täsmennetään ongelma-alueen "Elämäntapa - kaupunki - joukkotiedotus" puitteissa vuoden 1984 toukokuuhun mennessä. Neljännen seminaarin päätavoitteena on yhteistyön syventäminen rinnakaistutkimusten ja mahdollisesti myös yhteistutkimusten toteuttamiseksi sovitulta ongelma-alueelta.

- Tutkijavaihtoa yhteistyöalueella pidetään välttämättömänä seminaarin ja tutkimusyhteistyön valmistelemiseksi.

- Osapuolet sopivat yhteistyöaluetta käsittelevien artikkeleiden julkaisemisesta molempien maiden tieteellisissä julkaisuissa.

- Osapuolet jatkavat suomalais-neuvostoliittolaisen joukkotiedotustutkimuksen antologian valmistelua.

Seminaarissa pidettiin neljä pääesitelmää ja 16 työryhmäesitelmää (tekstit ovat englannin kielisiä):

M.N. Mezhevits, B.M. Firsov: "Yhteiskunnallinen kehitys, sosialistinen kaupunki ja joukkotiedotus"

V.S. Korobeinikov: "Kaupungistuminen joukkotiedotuksen syntyyn ja kehitykseen liittyvänä tekijänä"

Y. Littunen: "Kaupunki, elämäntapa ja joukkotiedotus yhteiskunnallisten, teknologisten ja kulttuuristen muutosten kontekstissa"

K. Pietilä: "Demokraattinen osallistuminen ja joukkotiedotus: haaste elämäntavalle modernissa massayhteiskunnassa"

P. Vihalemm: "Joukkotiedotuksen vaikutus ihmisen kehitykseen (eräitä empiirisiä säännönmukaisuuksia)"

V.B. Golofast: "Persoonallinen kulttuuri ja perhe"

B.Z. Doktorov: "Luotettavuuden perustelun ongelmat joukkotiedotustutkimuksessa"

P. Maimik, M. Riit, A. Saar, R. Timak, I. Trikkel: "Kansallinen ja kansainvälinen radioviestinnässä (esimerkkinä Eestin radio)"

J. Mäntylä: "Nykyaikaisen 'fordilaisen' työläisen tietoisuuden ongelmat"

N.A. Tolokontsev: "Ekologiset ongelmat ja joukkotiedotusvälineet"

J. Jyrkiäinen: "Joukkotiedotusvälineiden funktiot, yleisön tarpeet ja elämäntapa kapitalistisessa yhteiskunnassa"

M. Järvelä-Hartikainen: "Elämäntavan kehitys Suomessa toisen maailmansodan jälkeen"

P-L. Ahponen: "Elämäntapa, kulttuurinen aktiivisuus ja oman elämän hallinta"

A.V. Baranov: "Väestön informaatiotarpeiden dynamiikan yhteiskunnalliset ja persoonalliset tekijät"

M.V. Borshtshevski: "Joukkotiedotusvälineet kaupunkilaisten kulttuurikulutuksen rakenteessa"

T. Laaksovirta: "Tutkimustulosten popularisoinnista"

M. Lauristin: "Yhteiskunnalliset ennusteet ja joukkotiedotus"

J. Oksa: "Maakunnallisen keskuksen yhteiskunnalliset funktiot - tapaustutkimus Joensuusta"

A. Ylönen: "Asuntorakentaminen ja suomalaisen kaupungin sosiaalinen kehitys"

V.A. Jadov: "Joukkotiedotuksen rooli ja paikka yhteiskunnan kehittämissuunnitelmien toteuttamisessa"

Seminaarissa kuultiin lisäksi professori K. Nordenstrengin esitelmä kansainvälisen viestinnän tutkimuksen ajankohtaisista ongelmista. Suomalaiselta puolelta tutkija K. Pietilä oli kääntänyt ja toimittanut suomalaisen tiedotustutkimuksen kehitystä esittelevän artikkelilaineiston "Studies of communication and media in Finland, state of the art" (50 s.), jota isännät pitivät erittäin informatiivisena.

Jyrki Jyrkiäinen